

56	UNIWERSYTECKIE CENTRUM KLINICZNE IM. PROF. K. GIBIŃSKIEGO ŚLĄSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W KATOWICACH	ul. Ceglana 35, 40-514 Katowice tel. 32 3581 200
	INFORMACJA I ZGODA NA PRZEPROWADZENIE BADANIA MAMMOGRAFII SPEKTRALNEJ	
Nazwisko pacjenta		
Imię Pacjenta		PESEL
CZĘŚĆ 1- INFORMACJA		
<p>Mammografia spektralna to połączenie badania rentgenowskiego (RTG) piersi jakim jest mammografia wraz z dożylnym podaniem środka kontrastowego.</p> <p>Celem badania jest poprawa czułości mammografii w wykrywaniu nowotworu złośliwego piersi, a także wykluczenie dodatkowych ognisk raka przed kwalifikacją do leczenia. Badanie jest krótkie – trwa ok. 10 min. Po założeniu wenflonu podawany jest dożylnie środek kontrastowy, a następnie wykonywane są zdjęcia mammograficzne – dwa zdjęcia dla każdej z dwóch projekcji. Dawka promieniowania na jaką jest narażona Pacjentka jest średnio o około 20% wyższa niż w mammografii, natomiast doniesienia naukowe dowiodły, że czułość tego badania w wykrywaniu raka piersi jest wyższa, niż czułość mammografii i ultrasonografii łącznie.</p> <p>Przeciwwskazaniem do wykonywania badań z użyciem promieniowania jonizującego jest ciąża.</p> <p>Przed badaniem Pacjentki powinny pozostać ok. 4 godzin bez jedzenia, nie powinny przerywać przyjmowania stałych leków. Ważne jest również, aby Pacjentki posiadały ze sobą aktualny wynik badania poziomu kreatyniny i GFR.</p>		
PODANIE ŚRODKA KONTRASTOWEGO I JEGO MOŻLIWE DZIAŁANIA NIEPOŻĄDANE		
<p>Mammografia spektralna wykonywana jest z dożylnym podaniem środka kontrastowego, zazwyczaj na bazie Jodu. Jodowe środki cieniujące znacząco zwiększają wartość diagnostyczną badania RTG, a w wielu przypadkach ich podanie decyduje o prawidłowym rozpoznaniu jednostki chorobowej.</p> <p>Podanie środka kontrastowego wiąże się z założeniem wkłucia do żyły (wenflonu), a podczas podawania kontrastu może pojawić się uczucie ciepła lub zimna oraz parcia na pęcherz. W rzadkich przypadkach może dojść do powstania krwiaka, zakażenia w miejscu wkłucia lub zapalenia żyły. Po badaniu z użyciem środka kontrastowego Pacjentka pozostaje pod obserwacją przez około 30 min (z założonym wkłuciem), aby wykluczyć wczesne objawy uczuleniowe po podaniu kontrastu.</p> <p>Pacjentki karmiące nie powinny karmić przez 24h po badaniu.</p> <p>Z uwagi na fakt, iż kontrast wydalany jest przez nerki, bezpośrednio po badaniu z podaniem kontrastu należy pić dużo płynów przez 48h.</p>		
POWIKŁANIA I DZIAŁANIA NIEPOŻĄDANE		
<p>Środki kontrastowe stosowane w badaniu RTG mogą powodować występowanie działań niepożądanych lub powikłań. Działania niepożądane związane ze stosowaniem tych środków są zwykle łagodne i krótkotrwałe, a w rzadkich przypadkach mogą wystąpić późne reakcje uczuleniowe. Istnieje nieduże ryzyko wystąpienia reakcji alergicznej, która może spowodować <i>wstrząs anafilaktyczny</i>.</p> <p>Zwiększone prawdopodobieństwo występowania działań niepożądanych po podaniu kontrastu może wystąpić u pacjentów ze skłonnościami alergicznymi oraz u pacjentów z wcześniejszą reakcją alergiczną na podanie kontrastu zawierającego Jod stosowanego w badaniach RTG.</p> <p>Wczesne objawy pojawiają się zazwyczaj już w trakcie badania bądź w przeciągu 30 minut od podania kontrastu należą. Do wczesnych objawów należą:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • zaczerwienienia skóry, wysypka lub pokrzywka, • uczucia gorąca/chłodu, potliwość • obrzęki (skóry, twarzy, krtani, powiek, kończyn) • nudności lub/i wymioty • bóle lub/i zawroty głowy • kołatania serca (tachykardia) • zasłabnięcia lub/i omdlenia • duszności lub/i drgawki • skurcz oskrzeli • obrzęk płuc 		

W każdym przypadku należy natychmiast poinformować personel medyczny o wystąpieniu jakichkolwiek objawów nietolerancji środka kontrastowego.

Również jeżeli kiedykolwiek w przeszłości wystąpiły reakcje niepożądane lub niepokojące objawy po podaniu kontrastu, powinny zostać zgłoszone personelowi medycznemu przed wykonaniem badania.

W skrajnie rzadkich przypadkach (1 na 100 000 dla kontrastów niejodowych i 3 na 100 000 dla kontrastów jodowych) może dojść do wstrząsu *anafilaktycznego*, skutkującego zatrzymaniem krążenia lub oddychania, a nawet zgonu.

Po podaniu środków cieniujących mogą wystąpić również późne reakcje uczuleniowe, które mogą ujawnić się w okresie od 1 godziny do tygodnia czasu od podania kontrastu. Zwykle są to objawy skórne lub grypopodobne z gorączką, bólami stawowymi i dreszczami.

Jeśli stwierdzicie państwo wystąpienie u siebie jakichkolwiek niepokojących objawów, proszę niezwłocznie zgłosić się do lekarza rodzinnego z wynikiem badania, w którym jest informacja o tym jaki kontrast został podany. Po tygodniu lub nieco później mogą pojawić się objawy niepożądane ze strony tarczycy. Mogą to być zarówno objawy o charakterze nadczynności tarczycy jak i (rzadziej) niedoczynności. Pacjenci z jawną nadczynnością tarczycy powinni zostać przygotowani do dożylnego podania środka kontrastowego zawierającego jod przez endokrynologa. Z opóźnieniem może pojawić się również uszkodzenie funkcji nerek. Wystąpieniu tego powikłania sprzyjają m. in. wyjściowy wysoki poziom kreatyniny we krwi (zwłaszcza u pacjentów z wieloletnią cukrzycą), odwodnienie – dlatego bardzo ważne jest to aby wypić dużą ilość płynów (w dniu badania i kolejno dwa dni po badaniu), zastoinowa niewydolność serca, dna moczanowa, wiek powyżej 70 roku życia, jednocześnie stosowanie leków uszkadzających nerki – konieczne jest zaprzestanie ich stosowania co najmniej 24 do 48 godzin przed i po badaniu.

INFORMACJE, KTÓRE NALEŻY ZGŁOSIĆ W PRACOWNI MAMMOGRAFII PRZED BADANIEM

Przed wykonaniem badania Pacjentka powinna zgłosić personelowi medycznemu:

- wszelkie rozpoznane alergie lub wystąpienie w przeszłości jakichkolwiek reakcji uczuleniowych na leki,
- rozpoznane choroby przewlekłe, w szczególności astma oskrzelowa, cukrzyca, nadczynność tarczycy,
- jakie leki przyjmuje na stałe, a zwłaszcza: biguanidy (Metformina), leki nefrotoksyczne, niesterydowe leki przeciwzapalne, Cyklosporyna, Cisplatyna, Aminoglikozydy, Beta-blokery, Interleukina-2.

Bezwzględne przeciwwskazania do podania środka środków cieniujących

Bezwzględnym przeciwwskazaniem do stosowania jodowych środków cieniujących: niewyrównana nadczynność tarczycy, wole guzowe, choroba Graves-Basedowa. Nawet jeżeli poziomy hormonów tarczycy są w normie, nie należy wykonywać badań obrazowych z podaniem jodowych środków kontrastowych w ciągu dwóch miesięcy przed planowanym podaniem radio-jodu. Nie powinno wykonywać się badań scyntygraficznych tarczycy przez dwa miesiące po badaniu z do-naczyniowym użyciem kontrastu jodowego (pacjent z nadczynnością tarczycy w wywiadzie powinien zgłosić się z aktualnym wynikiem TSH). Każde inne badanie scyntygraficzne można wykonać najwcześniej 24 godziny po dożylnym podaniu kontrastu.

Względne przeciwwskazania do podania środków kontrastowych

Względnym przeciwwskazania do podania środków kontrastowych są: podejrzenie ostrego krwotoku wewnątrzczaszkowego, paraproteinemie, szpiczak mnogi, ciężkie uszkodzenie wątroby i nerek. W przypadku stwierdzonej wcześniej nadwrażliwości na kontrast, badanie wykonuje się z podaniem środka cieniującego po premedykacji przeciwuczuleniowej – zazwyczaj przeprowadzonej w warunkach szpitalnych.

.....
Data i czytelny podpis pacjenta i/lub opiekuna

CZEŚĆ 2 – OŚWIADCZENIE PACJENTA

1. Zostałam szczegółowo poinformowana o podejrzanym schorzeniu oraz proponowanym badaniu. Wiem na czym to badanie ma polegać, jaki będzie jego zakres i przebieg, jaki jest jego cel i oczekiwany wynik oraz rokowania z nim związane.
2. Zostałam szczegółowo poinformowana o ryzyku i zagrożeniach związanych z przeprowadzeniem badania a także ewentualnych, dających się przewidzieć konsekwencjach zarówno przebiegu jak i wyniku zabiegu.
3. Miałam możliwość zadawania pytań lekarzowi i przedstawienia mu swoich wątpliwości a na zadane pytania i przedstawione wątpliwości uzyskałam zrozumiałe i wyczerpujące odpowiedzi oraz wyjaśnienia.
4. W historii choroby oraz podczas wywiadu i przeprowadzonych badań ujawniałam wszystkie znane mi schorzenia i dolegliwości i zarazem nie zataiłam istotnych informacji dotyczących stanu zdrowia oraz przebytych chorób.
5. Poinformowano mnie o konieczności odpowiedniego postępowania po przeprowadzeniu badania i zobowiązuje się dokładnie przestrzegać zaleceń i wizyt kontrolnych.

CZEŚĆ 3 – ZGODA PACJENTA

Jestem poinformowana o ewentualnych skutkach tego badania i wyrażam zgodę na wykonanie badania mammografii spektralnej.

CZEŚĆ 4

Oświadczam, że nie jestem w ciąży.

Podpis pacjentki ....., data .....

Data i czytelny podpis pacjenta lub opiekuna prawnego potwierdzającego oświadczenie i wyrażenie zgody na przeprowadzenie badania.

Data i czytelny podpis (stempel) lekarza

Nie zgadzam się na proponowane mi badanie. Zostałam poinformowana o możliwych negatywnych konsekwencjach takiej decyzji dla mojego zdrowia i życia.

.....
Data, podpis, pieczęć lekarza

.....
Podpis pacjenta i/lub opiekuna prawnego

Wydanie 2

Obowiązuje od 02.11.2023